

CINARA CURVIPES

SZKODNIK STWARZAJĄCY ZAGROŻENIE DLA DRZEW IGLASTYCH W POLSCE

Cinaria curvipes osobnik dorosły bezskrzydły (po lewej) i osobnik dorosły uskrzydłony (po prawej)
(fot. https://influentialpoints.com/Gallery/Cinara_curvipes_bow-legged_fir_aphid.htm)

Cinaria curvipes kolonie na pniu jodły; po prawej widoczne osobniki mrówki rudnicy (*Formica rufipes*) odżywiające się rosą miodową wydzielaną przez mszyce (fot. https://influentialpoints.com/Gallery/Cinara_curvipes_bow-legged_fir_aphid.htm)

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Cinara curvipes występuje w Ameryce Północnej (Kanada, USA). W Europie, gdzie jest on gatunkiem inwazyjnym, owad ten został stwierdzony po raz pierwszy w 1990 r. w Wielkiej Brytanii. Ponadto stwierdzono jego obecność w Austrii, Czechach, Niemczech, Serbii, Słowacji, Słowenii (ogniska wyniszczono), Szwajcarii i na Węgrzech. W Polsce pierwsze potwierdzone wykrycie pochodzi z 2014 r. z Górnego Śląska, jest jednak możliwe, że w naszym kraju gatunek ten pojawił się wcześniej. W 2020 r. obserwowano masowe występowanie tego szkodnika w różnych rejonach Polski, generalnie na jodłach. Gatunek ten jest mszycą (Hemiptera: Aphididae) dość dużych rozmiarów (3,4-5,5 mm długości u dorosłych osobników). Jej głowa i tułów są czarne, błyszczące, środkowa część odwłoka czarna i matowa z końcówką oraz obrzeżeniem czarnym i błyszczącym, odnóża brązowo--czarne, a ich trzecia para silnie wydłużona i łukowato wygięta. Występują formy bezskrzydłe i uskrzydłone samic.

Rośliny żywicielskie

Drzewa i krzewy iglaste, a zwłaszcza jodły (*Abies* spp.): jodła balsamiczna (*A. balsamea*), jodła jednobarwna (*A. concolor*), jodła olbrzymia (*A. grandis*), jodła górską (*A. lasiocarpa*), jodła wspaniała (*A. magnifica*), *A. religiosa*, a w Europie także jodła pospolita (*A. alba*). Ponadto porażane są inne drzewa i krzewy iglaste: cedr atlaski (*Cedrus atlantica*), cedr himalajski (*C. deodara*), jałowce (*Juniperus* spp.), sosna wydmowa (*Pinus contorta*) oraz świerki: świerk Engelmanna (*Picea engelmannii*), świerk biały (*Picea glauca*), a w Europie także świerk serbski (*P. omorika*). Porażane mogą być zarówno starsze drzewa w lasach, parkach, zieleni miejskiej jak i drzewka ozdobne w szkółkach.

Objawy występowania i szkodliwość

Mszyce żerują głównie na niższych gałęziach i pniach gatunków żywicielskich, zwykle tworząc liczne kolonie. Odżywiają się one sokami roślin, doprowadzając do osłabienia roślin. I zamierania poszczególnych gałęzi. W Serbii zaobserwowano

w wyniku żerowania szkodnika zamieranie drzewek jodły jednobarwnej. Ponadto, wytwarzanie przez owady rosy miodowej, na której rozwijają się grzyby oraz do której wabione są mrówki, ujemnie wpływa na walory estetyczne iglastych drzew ozdobnych i choinek bożonarodzeniowych,

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Owady mogą rozprzestrzeniać się w sposób naturalny (przelot uskrzydłonych samic) na niewielką odległość. Na większy dystans szkodnik może być przenoszony głównie wraz z materiałem szkółkarskim i ciętymi gałęziami roślin iglastych oraz wraz z choinkami bożonarodzeniowymi.

Zwalczanie

W Stanach Zjednoczonych, w celu zwalczania larw oraz postaci dorosłych w szkółkach stosuje się opryski insektycydami, a przy małym nasileniu szkodnika owady usuwa się obmywając rośliny wodą z dyszy. Na chwilę obecną w Polsce brak jest środków ochrony roślin zarejestrowanych do zwalczania *C. curvipes*. Bardzo istotne jest prowadzenie w kraju regularnych lustracji drzew i krzewów iglastych na obecność szkodnika. W przypadku wykrycia niedużej liczby osobników mszycy można stosować mechaniczne zabiegi zwalczania szkodnika, takie jak usuwanie i niszczenie (np. przez spalanie) porażonych gałęzi, lub wspomniane już obmywanie gałęzi i pni roślin wodą z dyszy. W przypadku liczego występowania mszycy zabiegi te mogą być niewystarczające, stąd w celu zwalczania szkodnika i ograniczenia jego rozprzestrzeniania się, może być konieczne wycięcie i zniszczenie porażonych roślin, (np. w szkółkach), o ile jest to możliwe.

Wymagania fitosanitarne

Gatunek *Cinara curvipes* nie jest regulowany w przepisach Unii Europejskiej, w tym w Polsce.